

Time: 2 Hours

Total Marks: 60

Instructions

1. All Questions are Compulsory
2. All Questions carry equal marks
3. Figures to the right indicate marks

Q1. A) Discuss the various phases to the Evolution of India's Foreign Policy. **15**

OR

Q1. B) Critically discuss the Non-Aligned Movement.

Q2. A) Define the term Foreign Policy. Discuss the role of Executive in Foreign policy formulation. **15**

OR

Q2. B) What is the National Security Council of India? Examine the influence of the Prime Minister's Office (PMO) in foreign policy-making in India.

Q3. A) Define the term national security. Discuss changing nature of national security. **15**

OR

Q3. B) Discuss the key aspects of India's Nuclear Policy.

Q4. A) Explain the perspective of *Soft Power* in Foreign Policy. **15**

OR

Q4. B) Discuss India's quest for Energy Security in 21st Century.

मराठी रुपांतर

वेळ - २ तास

गुण - ६०

सूचना

- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- २) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- ३) उजवीकडील आकडे गुण दर्शवितात.

प्र. १ अ) भारताच्या परराष्ट्र धोरणाच्या उत्क्रांतीतील विविध टप्प्यांची चर्चा करा.

१५

किंवा

प्र. १ ब) अलिप्ततावादी चळवळीची (NAM) टीकात्मक चर्चा करा.

प्र. २ अ) परराष्ट्र धोरण म्हणजे काय? परराष्ट्र धोरण-निर्धारणात कार्यकारी मंडळाच्या भूमिकेची चर्चा करा.

१५

किंवा

प्र. २ ब) भारताची राष्ट्रीय सुरक्षा परिषद म्हणजे काय? भारतातील परराष्ट्र धोरण-निर्धारणामध्ये पंतप्रधान कार्यालयाचा (PMO) प्रभाव तपासा.

प्र. ३ अ) राष्ट्रीय सुरक्षेची व्याख्या करा. राष्ट्रीय सुरक्षेच्या बदलत्या स्वरूपाची चर्चा करा.

१५

किंवा

प्र. ३ ब) भारताच्या आण्विक धोरणाच्या प्रमुख पैलूंवर चर्चा करा.

प्र. ४ अ) परराष्ट्र धोरणातील सॉफ्ट पॉवरचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

१५

किंवा

प्र. ४ ब) २१ व्या शतकातील भारताच्या उर्जासुरक्षेचा शोध यावर चर्चा करा.